

ΕΤΟΣ 5ο
ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 18
ΙΟΥΝΙΟΣ
1988
ΤΑΧ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΚΑΛΑΡΗ 52
454 44 Ιωάννινα
ΤΑΧ. ΤΕΛΟΣ
ΚΑΤΕΒΛΗΘΗ

ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ

ΣΥΛΛΟΓΟ ΔΟΛΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΙΟ

Το πανηγύρι μας

Επειδή και φέτος το πανηγύρι μας έτυχε εργάσιμη μέρα γι' αυτό το λόγο δε συγκέντρωσε και πολύ κόσμο (διότι το πανηγύρι ο κόσμος το φτιάχνει).

Λίγοι οι χωριανοί μας και οι φίλοι του χωριού μας που γνωρίζουν καλά τα Δολιωτικά γλέντια και τα περιμένουν.

Παρ' όλα αυτά όμως η παράδοση συνεχίστηκε και φέτος και μπορώ να πω ότι όλοι μας περάσαμε πάρα πολύ ώρα. Ο καιρός θαυμάσιος και τα παιδιά μπουλούσαν και αυτά τον αγίο που μας περίμενε για την καθιερωμένη λειτουργία του.

Υπέροχα επάνω στον Άγιο Χριστόφορο και το πρωινό αεράκι μας έφερνε χίλιες δυο ανοιξιάτικες μυρωδιές. Ο ήλιος λαμποκοπούσε και άστραφτε. Οι δροσσταλίδες δάκρυα λουλουδιών. Τα βουνά Μπόζοβο και Νεμέρτσικα, σαν γυάλινα κάστρα απ' το λίγο χιόνι αρχίζουν να ξελαφρώνουν και να παίρνουν πράσινη όψη.

Άνοιξη και Γιορτή! Εποχή χαράς και γλέντιου. Κατηφορίζοντας μετ' τη λειψυργία και με τα λουλούδια στα χέρια (τα μπουζύρια και άλλα) το πακίμ του Κώτσιο

Λούκα μας περίμενε στα πρώτα σπίτια του χωριού και όλοι μαζί με πρώτον τον παππά για τις επισκέψεις στους φίλους που γιόρταζαν.

Η εγκάρδια υποδοχή με τα ηλούσια και γεμάτα μεζέδες και ρακί τραπέζια σου θύμιζαν τις παλιές καλές εποχές, που το Δολό είχε τα πρωτεία σε τέτοια πανηγύρια και ζαφέτια.

Κατά το μεσημέρι τελείωσαν οι επισκέψεις και τα κλαρίνα εσήγησαν μέχρι τις οκτώ το θρόνο που ξανάρχισαν κάτω απ' την υπέροχη και χιλιετηριούσια καστανιά, που την εποχή τούτη στέκεται σαν πραγματική νυφούλα στα κάτσορα, ντυμένη, περιμένοντας όχι βέβαια τον... γαμπρό αλλά τους Δολιώτες για να αρχίζουν το χορό.

Αντιλαμβάνω τα γύρω βουνάκια του χωριού απ' τους ήχους του κλαρίνου και απ' εκεί τους παίρνει η χαράδρα που Κουβαρά τους κλώθει στις ρεματιές και τους απλώνει σχεδόν σ' όλα τα γύρω του Δολού χωριά.

Αέχαστα Πωγωνήσια τραγουδία και Ηπειρώτικα, όπως: Ορμαντάκα, Κώνσταντα, Γκά-
• ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ 2η ΣΕΛ

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ

ΣΥΖΥΓΙΚΟΙ ΚΑΥΓΑΔΕΣ

Του ΔΗΜ. Κ. ΠΟΤΣΗ

Ελάχιστα πρέπει νάναι τα ζευγάρια, που κατά τη διάρκεια της συζυγικής ζωής των δεν καυγαδίζουν ή δεν φιλονικούν.

Μερικοί φίλοι μου και γνωστοί μου μου λένε:

«Από τότε που παντρευτήκαμε, με την... δεν αλλιάξαμε ποτέ ένα άσχημο λόγο».

Χωρίς να θέλω να τους προσβάλω και να τους χαλάσω «την οικογενειακή τους γαλήνη» τους απαντώ:

Μένω λίγο σκεπτικιστής σε τέτοιες εξαγγελίες και διακηρύξεις, διότι εδώ υπάρχει κάποιος ανακριβής... για να μην πω μεγάλο ΨΕΜΑ.

Δεν αρνούμαι τελείως ότι είναι πάντα δυνατόν να υπάρχουν ζευγάρια που ζουν σε μια αρμονία, αλλά γενικά υποπτεύομαι ότι στα σπίτια που δεν φιλονικούν και δεν καυγαδίζουν ποτέ, ο ένας απ' τους δυο συζύγους χρειάστηκε να σφίξει τις γροθιές του ή τα σαγόνια του για να αποφευχθεί ο καυγάς.

Άλλα ανδρόγυνα αρχίζουν από πολύ νωρίς τον πόλεμο, σχεδόν απ' τα πρώτα χρόνια της παντρείας, και ο καθένας απ' τους συζύγους είναι αποφασισμένος να μην καταθέσει τα όπλα μέχρις ότου φτάσουν στο διαζύγιο. Άλλα ζευγάρια αρχίζουν αργότερα τις αψιμαχίες και εχθροπραξίες χωρίς ποτέ αυτές να τελειώνουν. Πάντως και τα δύο στρατόπεδα δεν αποκτούν μεγάλη επιδεξιότητα στην εκλογή των... όπλων για να πολεμήσουν τον αντίπαλο και να τον εξοντώσουν όσον το δυνατόν γρηγορότερα. Τα λόγια που λένε είναι επί το πλείστον υποτιμητικά ή δηλητηριαιμέ-

• ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ 2η ΣΕΛ

SOS

ΠΡΟΣ ΚΑΘΕ ΑΡΜΟΔΙΟ

Για ένα πέτρινο τοξωτό γιοφύρι, που κινδυνεύει από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες

Το γιοφύρι της Νονούλως στο Ξυλογόφυρο κινδυνεύει. Το μοναδικό πέτρινο τοξωτό γιοφύρι της περιοχής Πωγωνίου, ένα μνημείο του χωριού μας με ζωή παραπάνω από έναν αιώνα κινδυνεύει να σωριαστεί σε ερείπια.

Ένα μνημείο του χωριού μας, ιστορικό κτίσμα, που παραπάνω από μισόν αιώνα (ως το 1962 που χτίστηκε το δεύτερο τοξωτό γιοφύρι στον τρίτο δρόμο Δολού - Πωγωνιάς, στη χαράδρα του Κουβαρά κάτω από το Τσουμπάρι) πρόσφερε στο χωριό μας τις πολύτιμες υπηρεσίες του:

1. Επικοινωνία με τη Βοστίνα και τα γύρω χωριά.
2. Μεταφορά πολύτιμων φορτίων οικοδομήσιμης Ξυλείας (κερεσέ) για το χτίσιμο των σπιτιών του χωριού μας.
3. Μεταφορά ειδών τροφодοσίας.

4. Μεταφορά πολιτιστικού υλικού με τους ταξιδιάρηδες Δολιώτες, πούδωσαν στο χωριό μας μια διακριτική θέση ανάμεσα σ' άλλα χωριά και.

5. Τέλος το γιοφύρι αυτό οδηγούσε και τους ταξιδιάρηδες από το Ριζά της Νεμέρτσικας (τα χωριά του Βόρειου Πωγωνίου) προς τη Βοστίνα και προς το Σκόλωμα (Άγιους Σαραντά Β.Η.) για το μακρινό ταξίδι της Πόλης και της Βλαχίας για να φέρουν από εκεί στα χωριά τους μαζί με τα γρόσια στο πουνγκί τους και τον πολιτισμό, που με τη μορφή επίπλων και ειδών νοικοκυριού πέρασε πάνω απ' αυτό το γιοφύρι.

Το ιστορικό αυτό μνημείο, ένα μνημείο που χτίστηκε με τη μεγάλη, την υπέροχη, την ανεπανάληπτη σε ανθρωπισμό προσφορά ευποιίας της γριάς Νονούλως Γαλανού, το τελευταίο, που λόγω της ηλικίας του, της όχι επαρκούς συντηρήσεως του έδειχνε σημεία κοπώσεως (πρηγμούς και κλυδωνισμούς στο πέραςμα ανθρώπων και ζώων με φορτίο).

Κι αυτό το καθημερινό βίωμα της, ο καθημερινός οχέιδόν κίνδυνος της ζωής της ίδιας και του ζωντανού της, που αποτελούσε τη μοναδική της περιουσία, αλλά και τη συντροφιά της, την έκομαν

ταίο τέταρτο του περασμένου αιώνα, κινδυνεύει τώρα από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες και το θάρος της ηλικίας του. Είναι το γιοφύρι της Νονούλως που κάποιος περασμένος ηλικίας, χήρα, έρημη και φτωχή φρόντιζε να εξασφαλίσει τα προς το ζειν από τα καψόξυλα που πουλούσε στη Βοστίνα. Χειμωνακαλόκαιρο με το λιούρι του Αυγούστου, με τις μπόρες και τους ισόγικραβους του χιονοπώρου και του χειμώνα περνούσε με κίνδυνο της ζωής της το ξύλινο πόπε γιοφύρι στο Ξυλογόφυ-

να διαθέσει τις οικονομίες της, που μάζεσε γρόσι - γρόσι για να χτιστεί ένα σύγχρονο για την εποχή του πέτρινο, τοξωτό γιοφύρι, το μοναδικό τοξωτό πέτρινο γιοφύρι της περιοχής Πωγωνίου που οι συγχωριανοί της ευγνωμονούντες το ονόμασαν «γιοφύρι της Νονούλως».

Είναι ένα μεγάλο έργο του πενήντρου οβολού μιας φτωχής χήρας με την ανεξάντλητη αγάπη της στο συνάνθρωπό της.

Είναι ένα μνημείο, που έπρεπε να εμπνέει και να φο-

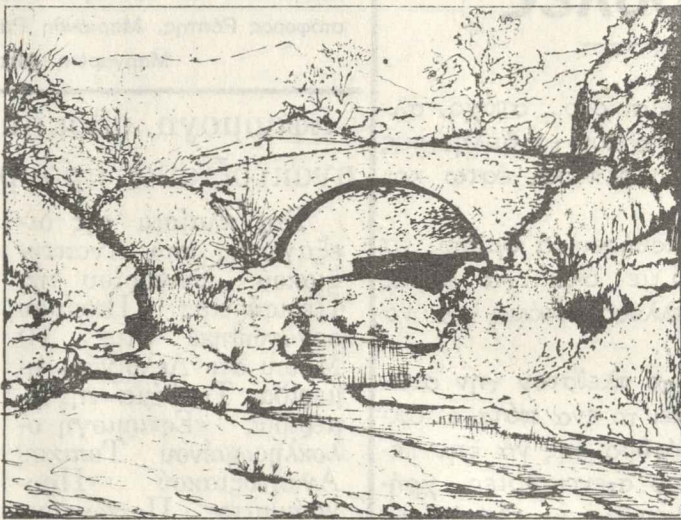
ρμάει, στην είσοδο, την αρχή της χαράδρας του Κουβαρά θά πρέπει να διαδροματιστεί πρωταρχικό και σημαντικό παράγοντα σε μια μελλοντική (κι εγώ παρ' όλα μου τα γεράματα δεν τη βλέπω μακρινή) αξιοποίηση της χαράδρας, που παρουσιάζει ιδιαίτερο φυσικό κάλλος, κατάφυτη στο σύνολό της όπως είναι, με πλούσιες, γραφικές κι όμορφες νεραϊδόβρυσες και νεραϊδορεματιές, με πολλές και ποικίλες προσβάσεις στον ερευνητή ορειβάτη, αλλά και ελκυστικά φυσικά ερεθίσματα στον επισκέπτη ερευνητή της γεωλογικής διαμόρφωσής της και της φυσικής και ζωικής σύνθεσής της για το μελετητή - φυσιοδίφη της χλωρίδας και της πανίδας.

Το γιοφύρι κρύβει κάποια ηλικία και κάποια ανδρώπινη αξία. Είναι ένα από τα παλιά κτίσματα του χωριού μας. Είναι ένα ιστορικό κειμήλιο που οι αδυσώπητες καιρικές συνθήκες, που τόσα χρόνια το σεβάστηκαν, κινδυνεύουν τώρα να το εξαφανίσουν.

Το γιοφύρι με το ερειπωμένο υδρόμυλο, που κι αυτού σώνονται πενήντα λείψανα (τοιχοποιία, μεταλλικά με σύντεχνη, ίχνη του αυλακίου και της δέσης, συνθέτουν ένα φτωχικό αλλά όμορφο στη γραφικότητά του κομμάτι στο απόμιο της χαράδρας του Κουβαρά, που μπορεί αν προσεχτεί και συντηρηθεί να αποτελέσει τον πρώτο πόλο έλξης για τη χαράδρα και το Δολό.

Χρέος μας και καθήκον μας είναι να φροντίσουμε για τη σωτηρία τους και μάλιστα σύνταμα πριν να είναι πολύ αργά. Ας κινητοποιηθούν οι αρμόδιοι φορείς του χωριού:

• ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ 4η ΣΕΛ

Το τοξωτό γαφύρι Νονούλως

ρο, που λόγω της ηλικίας του, της όχι επαρκούς συντηρήσεως του έδειχνε σημεία κοπώσεως (πρηγμούς και κλυδωνισμούς στο πέραςμα ανθρώπων και ζώων με φορτίο).

Κι αυτό το καθημερινό βίωμα της, ο καθημερινός οχέιδόν κίνδυνος της ζωής της ίδιας και του ζωντανού της, που αποτελούσε τη μοναδική της περιουσία, αλλά και τη συντροφιά της, την έκομαν

νηματίζει και να παραδειγματίζει τον άνθρωπο.

Είναι ακόμα ένα διατηρητέο μνημείο για την ιστορία του χωριού μας, αξιο προσοχής και φροντίδας και σεβασμού από τους μεταγενέστερους, που προκαλεί το θαυμασμό μας και για την τεχνική της κατασκευής του, αλλά και για την ανθρωπιστική αξία της προσφοράς ευποιίας της Νονούλως. Η θέση του στο

Σκέψεις Σχόλια

Διανύοντας τον πέμπτο χρόνο της ζωής του ο Σύλλογός μας, έρχεται πάλι σήμερα να σας γνωρίσει λίγους απ' τους βασικότερους σκοπούς της ίδρυσής του, μια που και το καλοκαίρι άρχισε και οι διάφορες προγραμματισμένες εκδηλώσεις πρέπει να γίνουν οργανωμένα και χωρίς παρεξηγήσεις.

ΠΡΩΤΟΝ: Η σύμφιξη των σχέσεων όλων των Δολιωτών που μένουν στα ξένα με τους μόνιμους κατοίκους του χωριού.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ: Η μεσολάβηση του Συλλόγου μας για την εν γένει πρόοδο και προβολή του χωριού μας μαζί με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης όχι μόνον σε στενό περιβάλλον αλλά σε πλατιά κλίμακα και όπου υπάρχουν Δολιώτες και Πωγωνήσιοι.

ΤΡΙΤΟΝ: Μεγαλύτερη δε προσπάθεια απ' όλους τους φορείς για τη διάσωση και διατήρηση του παραδοσιακού και λαϊκού μας πολιτισμού. Να αρχίσουμε δηλαδή τη διοργάνωση κοινωνικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων τους θερινούς μήνες (χωρίς να ξεχνούμε και τους χειμερινούς) με συνενστάσεις, χο-

ρούς παραδοσιακούς, ομιλίες, εκδρομές, προβολές ταινιών, συγκέντρωση λαογραφικών στοιχείων και πραγμάτων κτλ.

ΤΕΤΑΡΤΟΝ: Ενεργό συμμετοχή όλων των φορέων και των κατοίκων σε έργα κοινής ωφέλειας, έργα εξωραϊσμού του χωριού, και προπαντός έργα για τη διατήρηση και προβολή του φυσικού μας περιβάλλοντος.

ΠΕΜΠΤΟΝ: Την ανάπτυξη σχέσεων με όλους τους φορείς του χωριού για την από κοινού αντιμετώπιση των διαφόρων προβλημάτων που θα ανακύψουν στο μέλλον.

ΕΜΠΡΟΣ λοιπόν, πρώτοι οι Νέοι του χωριού μας με την νεανική τους δύναμη και μόρφωση και μετά οι πιο μεγάλοι στην ηλικία με την πείρα τους από τη ζωή, να χτίσουμε το ΔΟΛΟ ΜΑΣ όπως πραγματικά του αξίζει.

Ας κάνουμε μια αρχή ο καθένας χωριστά αλλά όλοι μαζί για ένα κίνημα αγάπης, γεμάτο από προσφορά στον συνάνθρωπο, στον χωριανό, από έργα καλοσύνης, έργα ωφέλιμα, δημιουργικά, έργα που εξυψώνουν το άτομο ηθικά και πνευματικά και αναπτύσσεται έτσι ένα περιβάλλον πραγματικά πολιτισμένο και ειρηνικό. Χωρίς ειρήνη δεν υπάρχει πολιτισμός και χωρίς αγάπη δεν υπάρχει ειρήνη.

ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΟΤΙ:

Του ΔΗΜ. Κ. ΠΟΤΣΗΣ

- Θέλω και δημόσια να ευχαριστήσω τον κ. Γεώργιο Ζωίδη (Σόμος 1 άνω Πατήσια) που πιστός στην πρόσκλησή μου να με βοηθήσει στο Γλωσσάριό μου, μας έστειλε το κείμενό του και έτσι το γλωσσάριό μου ανάρωσε κάπως.
- Σας παραθέτω τα γραφόμενα του μέρους - Γιώργη και τον ευχαριστώ από πρώτα απ'όλα όσα έχουν γραφεί κατά καιρούς:
- Ρουτί: Το πουκάμισο
 - Πατούνια: Οι κάλτσες
 - Πλουμί: Το κέντημα στις κάλτσες
 - Φόκι: Το εσωτερικό του καλοκαινικού
 - Κάδυνα: Τα φύλλα του κρεμμυδιού
 - Σπαργακινιά: Η αρχή
 - Μπάγερμα: Αγριομπάδα.
 - Λευτοκαρύ: Φουτουκία
 - Τσούεζμα: Τάπημα
 - Γκουτνιούλαρος: Ο γκερμός
 - Ντουλμπά: Το καύλο
 - Μάλε: Η γαργά
 - Μπάμπι: Πρόγνια
 - Μπεξέ: Ο αγροφύλακας.
- Νηργιάτης
- Τσιάρ: Πλατεία
 - Τσιόκιν: Σφυρί
 - Καρτσι: Απέναντι
 - Μπιμπι: Βαθύ υγρό υπόγειο.
- Εδώ τελείωσαν το Μήρημα - Γιώργη και τον ευχαριστώ. Για να συμπληρωθεί όμως το δικτυό μου συμπληρώω:
- Λουράζω: Σιωπή, κρύπτα
 - Μαζούς: Επίτιδες (τόκα με μαζούς)
 - Μερμετί: Επιδορμάμα, επισκευή
 - Μισκίνης: Ο θρύμας, ο κάρθρας
 - Μοκισαμέν: Μουχλασμέν
 - Μορόζα: Αγοπητική, γκόμνα
 - Μουζακας: Νύχτωσε, σκοπιά
 - Μουκαέτι: Φροντίδα, πρωτοβουλία
 - Μουτσί: Αποτρίχυν
 - Μπιρμπίλ: Σφυρίχτρα
 - Σαχλίζω: Διασκεδάζω, παίζω ευχάριστα.
- Και εγώ και ο Μήρημα - Γιώργη, ο Ζωΐδης πιστός να σας Εαχλίσασα προσ τα παρών.
- Γεώργιος

Κουβεντούλες

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠ' ΤΗΝ 1η ΣΕΛ.

να που πηγαίνουν κατ' ευθείαν στο... στόχο, αλλά είναι και άλλα πολλά λόγια που τα θέλη τους έχουν τέτοιες στοχοχίες, που ντρεπόμενοι έστω και να τ' ακούει.

Ένας άνδρας θα προσπαθήσει να θρίσει, να προσάψει τη γυναίκα του με όλα τα μέσα, και ιδιαίτερα μπροστά σ' άλλους. Ανάμνη και να χειροδυνασθεί!

Μία γυναίκα κάνει επί το πλείστον την αιώνα άρραση, πότε την πονεί το ένα πόδε τ' άλλο για να υποχωρήσει τον άνδρα της να την περιποιηθεί, προκλώνοντας τον σενοχώριες, χρήματα για γιατρούς και φάρμακα και λέγοντας του κάθε μέρα «Εσύ φταις αν είμαι εγώ σ' αυτή την κατάσταση».

«Με πήρες τριαντάφυλλο και μ' έκανες τσουκνίδα».

Στον πόλεμο, όπως και στην αγάπη, όλα τα μέσα είναι επιτρεπτά, και είναι θέσιμο ότι όταν ικαίτοις ζητά τον καλγά, θρίσκει πάντοτε αφορμές. Η μονοτονία της καθημερινής ζωής, τα οικονομικά θέματα που προκύπτουν, η ανατροφή των παιδιών, οι απαιτήσεις της ζωής, η κοινωνική κοινωνία και τόσα άλλα προκαλούν αυτούς τους καυγάδες, έως ότου έρθει πάλι η ευχαρίστηση της συμπλήρωσης που πολλές φορές συνοδεύεται και από δάκρυα και από φίλια.

Λένε όμως μερικοί ότι:

«Οι συζυγικοί καυγάδες τρέφουν την αγάπη».

Λένει!... Αλλά αυτό είναι πολύ επικίνδυνο παιχνίδι και δεν πρέπει να γίνεται συχνά...

Για να γίνει δυο αόζυγοι σχετικός αγαπημένοι και ευτυχισμένοι, πρέπει και οι δυο τους να κάμουν υποχωρήσεις, να υπάρχει αμοιβαία εμπιστοσύνη και αλληλοκατανόηση, ώστε η απλή ομολογία ενός σφάλματος να μη τους κάνει να χράνουν την εκτίμησή και την αγάπη που έχει ο ένας για τον άλλον και προπαντός όχι φωνές. Η δύναμη της ήρεμης φωνής είναι πολύ ισχυρότερη της θροντερής φωνής.

Εκείνο που χρειάζομαστε είναι νάμαστε απολύτως ειλικρινείς και ρήμι με τους εαυτούς μας και να βλέπουμε τα σφάλματά μας και προπαντός να συγχωρούμε και να δεχόμαστε και τη συγγνώμη του άλλου.

Και κάτι άλλο ακόμα:

Μη σβήνετε ποτέ το φως του κομιδιού σας αν δεν συμπληρωθείτε με το έτερον ήμισυ, και προτού κοιμηθείτε πετρίε στον εαυτό σας δεν ξανατσάκωνάμα με τον σύντροφό της ζωής μου.

Γέννηνα 15-5-88

ΔΗΜ. Κ. ΠΟΤΣΗΣ

Μορφές και εικόνες του τόπου μας

Μερικά χρόνια πριν

Κάτω από την ανθισμένη καστανιά μέρα πανηγυριού. Διακρίνονται: Ορθίος: Γιώργος Ντόντης, Βασίλης Ζωΐδης, Χάρης Περόνης, Γιώργος Λέκας, Χριστόφορος Μαργαρίτης. Κάτω: Κίτσος Τόμας και ένας μικρός άγνωστος

Στη Θεοτόκη της Βοστίνας

Νέοι και Νέες που χωριό μας παρακολουθούν το χορό. Διακρίνονται απ' αριστερά: Βάσος Μητλήντης, Ρίτα Ζέρβα, Χριστόφορος Ράπτης, Μαρίνθη Ράπη, Ευτυχία Γκότσιου, Ευτυχία Μαργαρίτη, Άλιστα Κουκουλάρη.

Εφαρμογή οθουληρωμένου τοπιου αναπτυξιακού προγράμματος Παγωνίου

Στα πλαίσια της διεξαγωγής του Αναπτυξιακού Συνεδρίου της Περιφέρειας Πείρου οργανώθηκαν στις 10 Μαΐου στο Δελνιάνα ημερίδα. Το θέμα της ημερίδας «Εφαρμογή οθουληρωμένου Τοπιού Αναπτυξιακού Προγράμματος Παγωνίου» ανέπτυξε ο Διευθύνων Εταιρείας Αγροτικής Ανάπτυξης «ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε.».

Την έναρξη των εργασιών ενάρξε ο Νομαρχης Ιωαννίνων κ. Ζωΐδης.

Στον πόλεμο, όπως και στην αγάπη, όλα τα μέσα είναι επιτρεπτά, και είναι θέσιμο ότι όταν ικαίτοις ζητά τον καλγά, θρίσκει πάντοτε αφορμές. Η μονοτονία της καθημερινής ζωής, τα οικονομικά θέματα που προκύπτουν, η ανατροφή των παιδιών, οι απαιτήσεις της ζωής, η κοινωνική κοινωνία και τόσα άλλα προκαλούν αυτούς τους καυγάδες, έως ότου έρθει πάλι η ευχαρίστηση της συμπλήρωσης που πολλές φορές συνοδεύεται και από δάκρυα και από φίλια.

Λένε όμως μερικοί ότι:

«Οι συζυγικοί καυγάδες τρέφουν την αγάπη».

Λένει!... Αλλά αυτό είναι πολύ επικίνδυνο παιχνίδι και δεν πρέπει να γίνεται συχνά...

Για να γίνει δυο αόζυγοι σχετικός αγαπημένοι και ευτυχισμένοι, πρέπει και οι δυο τους να κάμουν υποχωρήσεις, να υπάρχει αμοιβαία εμπιστοσύνη και αλληλοκατανόηση, ώστε η απλή ομολογία ενός σφάλματος να μη τους κάνει να χράνουν την εκτίμησή και την αγάπη που έχει ο ένας για τον άλλον και προπαντός όχι φωνές. Η δύναμη της ήρεμης φωνής είναι πολύ ισχυρότερη της θροντερής φωνής.

Εκείνο που χρειάζομαστε είναι νάμαστε απολύτως ειλικρινείς και ρήμι με τους εαυτούς μας και να βλέπουμε τα σφάλματά μας και προπαντός να συγχωρούμε και να δεχόμαστε και τη συγγνώμη του άλλου.

Και κάτι άλλο ακόμα:

Μη σβήνετε ποτέ το φως του κομιδιού σας αν δεν συμπληρωθείτε με το έτερον ήμισυ, και προτού κοιμηθείτε πετρίε στον εαυτό σας δεν ξανατσάκωνάμα με τον σύντροφό της ζωής μου.

Γέννηνα 15-5-88

ΔΗΜ. Κ. ΠΟΤΣΗΣ

Γνωριμία με τους προγόνους μας

Δημοσιεύουμε σήμερα το τελευταίο κομμάτι από την εργασία «Γνωριμία με τους προγόνους μας» τον αξιόλογο συνειρμό της Δημήτρη Σακελλαρίου.

Με το δημοσίευσή μας αυτό φτάνουμε στο τέλος του ημερολογίου της Εκκλησίας μας.

Τον Πατριάρχη Σακελλάριο, μετά από οκτώ χρόνια ετήσιο της εκκλησίας μας 1885-1873, τον διαδέχτηκε

Του ΔΗΜ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

ο Δάσκαλος του χωριού μας Μανώλης Καρακώτας. Ο Μανώλης, όπως τον αποκαλούσαν οι χωριανοί μας, παράλληλα με το δασκαλικά ασχολήθηκε επί μια 12ετία με την εκκλησία 1873-1885.

Δεν θα σχολιάζουμε με τον άδελφο Μανώλη αλλά με τον έργο του στον τόπο μας ο οποίος

ΕΣΟΔΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ 1873 - 1885	
Από δίκαιους της Εκκλησίας	7.856 γρόσια
• ενόικιο βασιλικών χωριών	5.256 "
• τον μύλο του Ευλογιόφρου	24.898 "
• εκμίσθηση του δουνού	9.087 "
• δωρεές των χωριανών μας στην πόλη	16.477 "
• ταξιδιώτες που έρχονταν από την πόλη	2.691 "
• αμύλο	371 "
• δώλεια (Ευλκή)	1.261 "
• ενόικιο αποθήκης του σχολείου για αποθήκευση δεκάτης	200 "
• ενόικιο επιδόκινο Ξενοδοχείου	3.944 "
• ενόικιο εργαστηρίου	1.280 "
• Μπαρμάν και στέφανο	161 "
• Συνεισφορά της Κοινότητας	367 "
ΣΥΝΟΛΟ	73.849 "

Εδώ χρειάζεται κάποια επεξήγηση ορισμένων εσόδων.

Ενός οδοχέιο: Στο δυτικό μέρος των αμειλικών υπήρχε ένα διαμέρισμα περιποιημένο. Ήτον διάφορο, είχε δυο δωμάτια στα οποία έμεναν όσοι ένοιον περνούσαν από το χωριό και έδιναν ενόικιο στην εκκλησία.

Μπαρμάν: Διηγορούσαν σημαία για τις γιορτές και τους γάμους, που το νοίκιζαν και στο κοινότητα χωριό ιδίως στο Γκούδερι.

Στέφανο: Η εκκλησία διατηρούσε ιδιόκτητο στέ-

φανα που όσοι νιόπαντροι τα χρησιμοποιούσαν έδιναν κάποιο ποσό.

Εργαστήριο: Πρόκειται για το όριο που ήταν αμειλικών που το νοίκιζαν επαγγελματίες όπως γαστρίο ονόμαζαν και το κατέστησαν αόζιο του Σχολείου που τα χρησιμοποιούσαν για μακαλάκι.

Το ποσό των εισπράξεων ήταν ασήατο. Αυτό το δίδεσαν σε έδεθα της εκκλησίας και ότι απέμεινε σε έργα που είχαν σχέση με αυτή.

ΕΣΟΔΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ 1873 - 1885

1875	Ανοικοδόμηση Σχολ. και Ξεν/χείου	22.601 γρόσια
1876	Κατασκευή λούτσας	6.961 "
1873-85	Πληρωμή Δασκάλων	10.876 "
1878	Κατασκ. πάφρου ή γύριμα εκκλησίας	4.223 "
1873-85	Έδεθα εκκλησίας	2.125 "
1880	Ανοικοδόμηση Μύλου	4.374 "
1881	εργαστήριο	9.366 "
1882	Κατασκευή τοίχου Εισόδου	3.037 "
	Κατασκευή θρανίων Σχολής	128 "
	Πίστα αναγνώσεως	66 "
	Επισκευή χαγιστού	508 "
	Κοινή δεδεμένη	3.731 "
	Θερμάστρα σχολής	212 "
	Πολυέλαιος εκκλησίας	668 "
	Κατασκευή τοίχου	508 "
1886	Οροία Πύλη - Επιτάφιος -	870 "
	Καμπαναριό	- "
	Ζωγράφος στην εκκλησία	- "
	Κορνίζα στο προσκήνιο	- "
	Επισκευή θυρών εκκλησίας	- "
	Λούσκα στο Σχολείο	- "
	Έδεθα Κυπριαίων	- "
ΣΥΝΟΛΟ	73.849 γρόσια	

Στο Σέμπαιο	-
Διατροφή νόθου Αικατερίνης	-
40)Λειτουργία	-
Δεκάτη δουνού	-
Εκτίμηση χωριανών	-
Επισκευή του Καμπαναριού	-
Γύρισμα της Εκκλησίας	-
Ενίσχυση γρήνης Βασιλίκων	-

Και στα έδεθα πρέπει να προστεθεί: Ασφαλές γέφυ κάποιου επεξήγηση όπου πρόκειται για τη μούρα.

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ 4η ΣΕΛ

ΙΣΤΟΡΙΑ - ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

Η ΧΑΡΑΔΡΑ ΤΟΥ ΚΟΥΒΑΡΑ

Κουβαρά Λεκαναπέδιο - Κουβαράς ποταμός - Κουβαρά χαράδρα

Κουβαράς:

1. Ο κατασκευαστής, ο αγκλής κουβαράν.

2. Περίωνμος δέσμη ιστορικών χειρογράφων.

3. Τοπωνύμιον. (Μέγα Λεξικό της ελληνικής γλώσσας (Δημ. Δημητράκου. Τόμος Ε' σελ. 4076).

4. Οικονομικό όνομα. Μ' αυτές τις 4 σημειώσεις συναντάμε τη λέξη «Κουβαράς». Η πρώτη αναφέρεται σε ένα επώνυμο.

Σχετικά με τη δεύτερη «δέσμη ιστορικών χειρογράφων που περιλαμβάνουν αιώνες» ο ιστορικός της εποχής Ιωάν. Λαμπρίδης στο βιβλίο του «Ηπειρωτική Μελετήματα» - περιγράφει τις πόλεις Ιωνικών στην σελίδα 65 γράφει:

Στις 20 Αυγούστου 1820 η πλούσια διδασκαλία της Καπτανίου Σχολής Ιωνικών ενέστω παρανόμους του πυρός ως και η εθνητική διδασκαλία των οδών Μπαλάνων, περιχώρα και πλείστα τα χειρόγραφα εν εις και τον «Κουβαράν». Σχετικά με την τρίτη σημείωση «Κουβαράς τοπωνύμιον».

α) Ο ίδιος Ιωάν. Λαμπρίδης στο Ηπειρωτική Μελετήματα - Πρωτοβόλ (1889) σελ. 15 γράφει:

Το παλιό της Βοστίνας το ανατολικότερον τούτο των παροιστών του Δρινο διαρρέον το μετ'εξ των ορέων Δελνιάκου και Βοστίνης Λεκανοπέδιου διέρχεται την Β.

Το Λεκανοπέδιο Κουβαρά, 2) Το Λεκανοπέδιο Σωπικός και 4) Το Λεκανοπέδιο Γυρτοτάμου και γράφει:

Το Λεκανοπέδιον Κουβαρά, όπερ ευρίσκεται εις το μέσον του Παιωνίου, σχηματίζεται από το Μπόζοδον, όρος Βοστίνης και από την οροσειράν Αγίου Χριστοφόρου (Κουστακρουν) και προς βορράν η φυλάτι η υψικρινός Νεμέρτας. Περιέχει δε τα εξής δέκα χωρία:

Επίμνη της κλίσσης του Μπόζοδου είναι:

Χωριά	Οικόι	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολον
Σταυροκιάδι	52	170	170	340
Βοστίν	265	830	700	1530
Ποτινάτες	110	240	280	520
Εσφράδοτον	31	75	90	165
Μπαζανικό	27	90	75	165
Τερίχι	28	90	125	215
Βομλινόν	20	45	55	100
Επί δε της απέναντι είναι:				
Δελνιάκον	225	525	540	1065
Γκούδερι	22	60	75	135
Δολόν	97	230	280	510

Ο Κουβαράς (ποταμός) ηγάζει από τις υπαίρειες της Νεμέρτας και διαρρέει τον χώρο «Κουβαράς» ονομαζόμενον μετ'εξ Δολού και Βοστίνης χύνεται εις τον Δρίνο (ποταμόν Οροπλήκειν).

Από τον ποταμόν ονομαζόμενον μετ'εξ Δολού και Βοστίνης χύνεται εις τον Δρίνο (ποταμόν Οροπλήκειν).

Από τον ποταμόν ονομαζόμενον μετ'εξ Δολού και Βοστίνης χύνεται εις τον Δρίνο (ποταμόν Οροπλήκειν).

Από τον ποταμόν ονομαζόμενον μετ'εξ Δολού και Βοστίνης χύνεται εις τον Δρίνο (ποταμόν Οροπλήκειν).

Από τον ποταμόν ονομαζόμενον μετ'εξ Δολού και Βοστίνης χύνεται εις τον Δρίνο (ποταμόν Οροπλήκειν).

Από τον ποταμόν ονομαζόμενον μετ'εξ Δολού και Βοστίνης χύνεται εις τον Δρίνο (ποταμόν Οροπλήκειν).

Από τον ποταμόν ονομαζόμενον μετ'εξ Δολού και Βοστίνης χύνεται εις τον Δρίνο (ποταμόν Οροπλήκειν).

Από τον ποταμόν ονομαζόμενον μετ'εξ Δολού και Βοστίνης χύνεται εις τον Δρίνο (ποταμόν Οροπλήκειν).

Από τον ποταμόν ονομαζόμενον μετ'εξ Δολού και Βοστίνης χύνεται εις τον Δρίνο (ποταμόν Οροπλήκειν).

Από τον ποταμόν ονομαζόμενον μετ'εξ Δολού και Βοστίνης χύνεται εις τον Δρίνο (ποταμόν Οροπλήκειν).

Από τον ποταμόν ονομαζόμενον μετ'εξ Δολού και Βοστίνης χύνεται εις τον Δρίνο (ποταμόν Οροπλήκειν).

Από τον ποταμόν ονομαζόμενον μετ'εξ Δολού και Βοστίνης χύνεται εις τον Δρίνο (ποταμόν Οροπλήκειν).

Από τον ποταμόν ονομαζόμενον μετ'εξ Δολού και Βοστίνης χύνεται εις τον Δρίνο (ποταμόν Οροπλήκειν).

Από τον ποταμόν ονομαζόμενον μετ'εξ Δολού και Βοστίνης χύνεται εις τον Δρίνο (ποταμόν Οροπλήκειν).

Για, εδάμια μια αιδερόκοινα ψηλά. Από την Πέρα στο Φρούδι μια άλλη. Ένα χοντρό σόρμα να τις συνδέει. Κι ένα καλάθι κρεμασμένο στο αόρμα με κορούλια και «Φριτ» να πηγαίνει Πέρα και «Φριτ» να γυρίζει.

Όντορ εκείνης της εποχής της δεκαετίας του 1930 που τα σημερινά τεχνικά μέσα μπορούν να υπολίσουν και να προσδώσουν άλλη αξία στη χαράδρα αλλά και σ' όλη την περιοχή.

Η πρότασή μου αυτή παρακάτω να προσεχτεί ιδιαίτερα. Όπως όντορ του (Χρηστικά Ζωΐδης) ήταν να φέρει νερό στο Δολό από το Μπιρμικόπουλο της Νεμέρτας με υπέργειους τοίχους σε ξύλινους πασσάλους. «Ηταν βλέπετε και εκλεκτικές. Ήθελε νερό από τη Νεμέρτα, αλλά από την εκλεκτή ηγήνη του Μπιρμικόπουλου».

Το νερό πριν από 15 σχεδόν χρόνια ήρθε από τα Νταούλια των Δρυμάδων με υπόγειο από πλαστικούς σωλήνες δικτύου κι ο Ίσδορος ανέθεσε στη ΔΕΗ τα νερά στη δεξαμενή στα Τσιόκρια. Και τα χωριά μας έχει τώρα άφθονο νερό.

ΚΑΙΝΕΙ Η ΠΑΡΕΝΘΕΣΗ.

Και συνεχίζουμε απ' το Σκέμμα του Κουβαρά.

Στη θέση αυτή η ανατολική πλευρά της χαράδρας είναι απότομη. Όσο προχωρούμε προς την έδεθα προς νότο τα χείλη της χαράδρας ανοίγουν Εμφανίζονται μεταξύ τους. Κι ενώ μόνο το κελάρωμα του νερού, τις ημερες μέρες, και το θορό από τις κατεβαίες της φθονοκρινής και χειμωνιάτικης μπόρας φανερώνα τον κλίμακα του νερού στο βάθος της χαράδρας που είναι καταφυγή και δεν διακρίνεται η κοίτη του διαπορώ, πιο κάτω από την Αλαπιά - Γκουκουρούσσου τα χείλη της χαράδρας Εμφανίζονται πιο πολύ μεταξύ τους. Τα πλάγια της γίνονται ομαλότερα - και αφήνουν να φαίνεται στο βάθος της νερά το νερό στο βάθος της χαράδρας που είναι καταφυγή και δεν διακρίνεται η κοίτη του διαπορώ, πιο κάτω από την Αλαπιά - Γκουκουρούσσου τα χείλη της χαράδρας Εμφανίζονται πιο πολύ μεταξύ τους. Τα πλάγια της γίνονται ομαλότερα - και αφήνουν να φαίνεται στο βάθος της νερά το νερό στο βάθος της χαράδρας που είναι καταφυγή και δεν διακρίνεται η κοίτη του διαπορώ, πιο κάτω από την Αλαπιά - Γκουκουρούσσου τα χείλη της χαράδρας Εμφανίζονται πιο πολύ μεταξύ τους. Τα πλάγια της γίνονται ομαλότερα - και αφήνουν να φαίνεται στο βάθος της νερά το νερό στο βάθος της χαράδρας που είναι καταφυγή και δεν διακρίνεται η κοίτη του διαπορώ, πιο κάτω από την Αλαπιά - Γκουκουρούσσου τα χείλη της χαράδρας Εμφανίζονται πιο πολύ μεταξύ τους. Τα πλάγια της γίνονται ομαλότερα - και αφήνουν να φαίνεται στο βάθος της νερά το νερό στο βάθος της χαράδρας που είναι καταφυγή και δεν διακρίνεται η κοίτη του διαπορώ, πιο κάτω από την Αλαπιά - Γκουκουρούσσου τα χείλη της χαράδρας Εμφανίζονται πιο πολύ μεταξύ τους. Τα πλάγια της γίνονται ομαλότερα - και αφήνουν να φαίνεται στο βάθος της νερά το νερό στο βάθος της χαράδρας που είναι καταφυγή και δεν διακρίνεται η κοίτη του διαπορώ, πιο κάτω από την Αλαπιά - Γκουκουρούσσου τα χείλη της χαράδρας Εμφανίζονται πιο πολύ μεταξύ τους. Τα πλάγια της γίνονται ομαλότερα - και αφήνουν να φαίνεται στο βάθος της νερά το νερό στο βάθος της χαράδρας που είναι καταφυγή και δεν διακρίνεται η κοίτη του διαπορώ, πιο κάτω από την Αλαπιά - Γκουκουρούσσου τα χείλη της χαράδρας Εμφανίζονται πιο πολύ μεταξύ τους. Τα πλάγια της γίνονται ομαλότερα - και αφήνουν να φαίνεται στο βάθος της νερά το νερό στο βάθος της χαράδρας που είναι καταφυγή και δεν διακρίνεται η κοίτη του διαπορώ, πιο κάτω από την Αλαπιά - Γκουκουρούσσου τα χείλη της χαράδρας Εμφανίζονται πιο πολύ μεταξύ τους. Τα πλάγια της γίνονται ομαλότερα - και αφήνουν να φαίνεται στο βάθος της νερά το νερό στο βάθος της χαράδρας που είναι καταφυγή και δεν διακρίνεται η κοίτη του διαπορώ, πιο κάτω από την Αλαπιά - Γκουκουρούσσου τα χείλη της χαράδρας Εμφανίζονται πιο πολύ μεταξύ τους. Τα πλάγια της γίνονται ομαλότερα - και αφήνουν να φαίνεται στο βάθος της νερά το νερό στο βάθος της χαράδρας που είναι καταφυγή και δεν διακρίνεται η κοίτη του διαπορώ, πιο κάτω από την Αλαπιά - Γκουκουρούσσου τα χείλη της χαράδρας Εμφανίζονται πιο πολύ μεταξύ τους. Τα πλάγια της γίνονται ομαλότερα - και αφήνουν να φαίνεται στο βάθος της νερά το νερό στο βάθος της χαράδρας που είναι καταφυγή και δεν διακρίνεται η κοίτη του διαπορώ, πιο κάτω από την Αλαπιά - Γκουκουρούσσου τα χείλη της χαράδρας Εμφανίζονται πιο πολύ μεταξύ τους. Τα πλάγια της γίνονται ομαλότερα - και αφήνουν να φαίνεται στο βάθος της νερά το νερό στο βάθος της χαράδρας που είναι καταφυγή και δεν διακρίνεται η κοίτη του διαπορώ, πιο κάτω από την Αλαπιά - Γκουκουρούσσου τα χείλη της χαράδρας Εμφανίζονται πιο πολύ μεταξύ τους. Τα πλάγια της γίνονται ομαλότερα - και αφήνουν να φαίνεται στο βάθος της νερά το νερό στο βάθος της χαράδρας που είναι καταφυγή και δεν διακρίνεται η κοίτη του διαπορώ, πιο κάτω από την Αλαπιά - Γκουκουρούσσου τα χείλη της χαράδρας Εμφανίζονται πιο πολύ μεταξύ τους. Τα πλάγια της γίνονται ομαλότερα - και αφήνουν να φαίνεται στο βάθος της νερά το νερό στο βάθος της χαράδρας που είναι καταφυγή και δεν διακρίνεται η κοίτη του διαπορώ, πιο κάτω από την Αλαπιά - Γκουκουρούσσου τα χείλη της χαράδρας Εμφανίζονται πιο πολύ μεταξύ τους. Τα πλάγια της γίνονται ομαλότερα - και αφήνουν να φαίνεται στο βάθος της νερά το νερό στο βάθος της χαράδρας που είναι καταφυγή και δεν διακρίνεται η κοίτη του διαπορώ, πιο κάτω από την Αλαπιά - Γκουκουρούσσου τα χείλη της χαράδρας Εμφανίζονται πιο πολύ μεταξύ τους. Τα πλάγια της γίνονται ομαλότερα - και αφήνουν να φαίνεται στο βάθος της νερά το νερό στο βάθος της χαράδρας που είναι καταφυγή και δεν διακρίνεται η κοίτη του διαπορώ, πιο κάτω από την Αλαπιά - Γκουκουρούσσου τα χείλη της χαράδρας Εμφανίζονται πιο πολύ μεταξύ τους. Τα πλάγια της γίνονται ομαλότερα - και αφήνουν να φαίνεται στο βάθος της νερά το νερό στο βάθος της χαράδρας που είναι καταφυγή και δεν διακρίν

ΑΠ' ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
ΜΙΑΣ ΔΟΛΙΩΤΙΣΣΑΣ

Ακόμη ένα αλώνι έπεσε

Η Εσφηνική καλοκαιρινή μπόρα είχε σταματήσει. Ο ήλιος φάνηκε πάλι και με τις χρυσές του ακτίδες ομόρφησε την ποτισμένη από βροχή γη.

Το ήρεμο αυτό καλοκαιρινό απόδραχο απόγευμα σε λίγο διατάραξε ένας δυνατός θόρυβος.

Το βλέμμα μου ανήσυχος στράφηκε προς τη μεριά που ακούστηκε ο θόρυβος.

Τι να έπρεπε άραγε; αναρωτήθηκα.

Τότε αγνόησα ένα αλώνι που έπεφτε.

Οι πέτρες κοττακούσαν κυνηγώντας η μια την άλλη σαν να ήθελαν να διώξουν από πάνω τους μια περασμένη ζωή και να βρεθούν σε έναν άλλο τόπο, που ποιος ξέρει ίσως ένα άλλο χέρι τις μαζέψει για κάποιο άλλο σκοπό.

Με αισθήματα πλημμυρισμένα από συγκίνηση ανέβηκα πιο πάνω και έφτασα στο πεσμένο αλώνι. Ακούμπησα στον σπασμένο στρόφιρα και η θύμησή μου με έφερε στα περασμένα.

Κάθε τέτοια εποχή τα αλώνια του χωριού μας σαν και αυτό που θριασκόνταν μπροστά μου και με το πέσιμό του έθαψε όλες τις ωραίες αναμνήσεις του, ήταν γεμάτα από ζωή.

Κόσμος ηγαυόερχονταν γέλια, χαρές τραγούδια και ευχές για την καινούρια σοδειά.

Γύρω γύρω τους στολισμένα με τα χρυσάφια δαμάτια που σε λίγες μέρες θα γινόταν γέννημα και θα γέμιζαν τα αμπάρια.

Από μέρες πρώτα γινόταν το άλειμμα των αλωνιών με ασπρόχρωμα. Αυτό έπρεπε να γίνει για να κλείσουν οι χαραμάδες και να μη μπαίνει το στάρι ή το κριθάρι μέσα και ηγαίνει χαμένο.

Γράμματα
στη
σύνταξη

● ΣΤΟΛΗΝ ΙΩΑΝΝΗΝ, Αθήνα: Η προσφορά σας καταχωρήθηκε στο υπ' αριθ. 15ον φύλλο «ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ», φέτε το.

● ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙΟΥ: Τα «ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ» σας στέλνονται ανελλιπώς, δεν ξέρουμε αν τα λαβαίνετε, απαντήστε μας.

● ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΑΘΗΝΩΝ: Ότι ενέργειες και νέα έχετε γράψτε μας και εμείς είμαστε πρόθυμοι να τα δημοσιεύσουμε.

● ΝΑΣΤΟΝ ΓΕΩΡΓΙΟΝ, Γιάννα: Περιμένουμε οπωσδήποτε κάτι δικό σας για το επόμενο φύλλο που μας υποσχεθήκατε.

● ΠΑΓΟΥΝΗΝ ΣΠΥΡΟΝ, Αθήνα: Όλα ελήφθησαν και σας ευχαριστούμε πολύ.

● Σ.Φ., Γιάννα: Περιμένουμε τη συνεργασία που μας υποσχεθήκατε.

● ΜΠΙΤΖΑΝ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΝ, Αμερική: Τα «ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ» σας στέλνονται ανελλιπώς. Ρωτήστε το ταχυδρομείο τι συμβαίνει.

● ΖΩΓ'ΙΔΗΝ ΣΤΑΥΡΟΝ, Αθήνα: Το ραντεβού που μας υποσχεθήκατε πότε θα πραγματοποιηθεί; Απαντήστε μας.

Ήταν μια δουλειά κουραστική γιατί έπρεπε πρώτα να καθαριστεί από τα χόρτα που αυτή την εποχή αφθονούσαν. Το νερό για να γίνει η λάσπη έπρεπε να το κουβαλήσουμε άλλοι με τα ζώα και άλλοι ζαλωμένοι από τη σπέρνα με θαρτέλες γιατί δυστυχώς δεν είχαμε μπλόκιο νερό όπως σήμερα. Το αλώνισμα ήταν μια δουλειά πολύ κοπιαστική για τους μεγάλους. Για εμάς τα παιδιά βέβαια της εποχής εκείνης ήταν ένας πρόπος ψυχαγωγίας και διασκέδασης.

Η δουλειά μας ήταν να φέρνουμε τα θόδια γύρω για να αλωνιστούν τα δαμάτια. Συγκεκριμένα εγώ θυμάμαι εκτός που έφερνα τα θόδια γύρω στα δικά μας αλώνια ή γαίνα και σε άλλα αλώνια που δεν είχαν παιδιά. Όλη αυτή η δουλειά γινόταν με καλή διάθεση και χωρίς αντιμωχία.

Η χαρά μας ήταν μεγάλη θυμάμαι, πότε να βγει το άχυρο από την άλλη είσοδο του αλωνιού που έβλεπε προς την πόρτα της καλύβας. Τότε αρχίζαμε να πέφτομε με δύναμη από το ύψος του αλωνιού και να κάνουμε κολοτούμπες όπως λέγαμε και με την σειρά το δάζαμε με τα τρικουλιά μέσα στην καλύβα.

Δίπλα σε κάθε αλώνι θα υπήρχε ένα μεγάλο δένδρο κουτσουπιού, μουριά ή κρινιά, στον ίσκιό του οποίου καθόταν το μεσημέρι τους για τη ζωή. Αντί να αποπέμουν το νόθο και την Αικατερίνη το περιβάλλονταν σε μια εποχή μάλιστα που τα έβαζαν στην πορεία ήταν αυστηρά. Αλλά σε τέτοια περίπτωση την Αικατερίνη θα την έβαζαν ανάποδα στο γάιδαρο καθάλα.

Η ενίσχυση της γρηας Βασιλίας Κωνσταντίνου μαρτυρεί ότι είχαν και στα κοινωνικά πράοδα βοηθώντας τους υπερήλικες και τους απροστάτευτους. Μαρτυρεί δε και ένα άλλο γεγονός ότι στο Δολό όλοι ευημερούσαν αφού μία και μόνη γρηά είχε την ανάγκη της προστασίας τους.

Εδώ θα κάνουμε μια σύγκριση: ότι ενώ ο Παπας Σακελλάριος στα χρόνια της επηπορίας έδωσε συνολικά 20.000 γρόσια, ο Μανθασ έδωσε 73.000. Το συμπέρασμα είναι ότι την δεκαετία 1875-85 το Δολό είχε μια μεγάλη οικονομική άνοδο εν συγκρίσει με την προηγούμενη δεκαετία. Στον πίνακα που θα δημοσιεύσουμε αργότερα στον οποίο φαίνεται η χρονολογία κατασκευής των σπιτιών του χωριού θα δούμε και το αληθές του ισχυρισμού και από εκεί.

Μετά τον Μανθασ επήλθε ο Γεώργιος Λατούνας. Δυστυχώς το βιβλίο μόνον δύο ετών εγγραφές έχει 1885-1886 και αμα-

Η χαραδρα του Κουβαρά

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠ' ΤΗΝ 3η ΣΕΛ. του ποταμού περιοχής με τα πανύψηλα δένδρα δεξιά και αριστερά, που όπως συγκλίνουν τις κορυφές τους σχηματίζουν ένα καταπράσινο θόλο που σκοτεινιάζει περισσότερο το τοπίο. Είναι η Σ κ ο τ ε ν ή.

Και τα πλοκάμια από τις περιπλοκάδες και τ' άλλα αναρριχητικά φυτά, που κρέμονται σε σταλακτίτες και γλείφουν με τις λεπτές κορυφές τις άκρες τους — τα δροσερά νερά αφύγουν ανάμεσά τους να ξεχωρίζει ένας μικρός καταρρά-

Επιγραφαί και ενδυμήσεις Δολού Πωγωνίου

1865(;) Επί παλαιού Αντημηναίου γύρωθεν «ΕΠΙΤΑΦΙΟΝ ΙΕΡΟΝ ΑΚΡΙΒΩΣ ΚΑΛΩΣΤΙΣΘΕΝ και ΤΥΠΩ ΕΚΔΟΘΕΝ ΔΙ' ΕΞΟΔΩΝ ΜΕΝ ΤΩΝ ΕΥΣΕΒΕΣΤΑΤΩΝ Κυρί(ων) Κυρί(ων) ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΗΜΟΥ εκ ΠΟΛΕΩΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, και ΔΗΜΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ εκ ΓΟΥΡΑΣ ΑΓΡΑΦΩΝ ΑΦΙΕΡΩΘΗ ΠΑΡ' ΑΥΤΩΝ ΤΗ ΣΕΒΑΣΜΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ και ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΜΟΝΗ του ΒΑΤΟΠΕΔΙΟΥ εις ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΑΥΤΩΝ και των ΑΥΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ, ΔΙ' ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ δε και ΠΝΟΤΡΟΠΗΣ του ΠΑΝΟΣΙΣΤΑΤΟΥ Κυρ ΓΑΒΡΙΗΛ εκ της ΑΥΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ίνα ΔΩΡΕΑΝ ΑΝΤΙ-

Διδώτω Τους ΟΡΘΟΔΟΞΟΥΣ, 65(;) ΜΑΡΤΙΩΝ ΕΝΕΤΙΗΙΣ.

«Κ. ΚΥΝΚ ΗΣ ΘΥΣΙΑΣΤήριον ΘΕΙΟΝ Του ΕΚΤΕΛΕΙΘΑΙ ΔΙ' ΑΥΤΟΥ ΤΗΝ ΙΕΡΑΝ και ΘΕΙΑΝ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΑΝ ΠΑΡΑ Του».

1866 Εις το τέλος Μηνιαίου Ια-νουαρίου του 1843 εν τω εξωφύλλω «Το παρόν βιβλίον είναι της Εκκλησίας του αγίου Νικολάου από χορίον Δολών όποιος να το πάρη να το επιστρέψη πάλιν εις τον τόπον του χω-ρίς να το ξεσχίση τελώς... την 1866 Δεκεμβρίου 24 α-

πό Δολών». Εγώ ο Αθανάσιος Πα(πά) Ιω(άννου) Δημ. από Δολών». 36

αχρονολ. Εις το τέλος Μηνιαίου Ο-κτωβρίου του 1843 «σακελ-λάριος παπικόωστα».

αχρονολ. Ομοίως εις το αυτό Μηνι-αίον.

«Εάν ο Θεός μεθ' ημών, τις καθ' ημών; Δ. Κολιός(;)».

αχρονολογ. Ομοίως εις το περ.θώριον εξωφύλλου του αυτού Μηνι-αίου.

«Μιμηταί εσπέ του Χριστού ούτοι Αναγινώστας ο πατέ Γεωργιάδης».

αχρονολ. Ομοίως εις το τέλος Μηνι-αίου Ιουλίου του 1843 εν τω εξωφύλλω.

«Θωμάς Ξησου γράφω. Δο-λών».

1867 Επί κυκλοτερούς βάσεως αρ-γυρού Σταυρού Κεφ. Γράμμα-σιν.

«1867: Γενάριου 25: Του Σακελλάριου Παπά Κώστα Δολώ Παλά Πωγωνιά».

1869 Εις το περιθώριον εξωφύλ-λου Μηνιαίου Δεκεμβρίου του 1843.

«...εσπί της του Χριστού εκκλησίας εν έτει 1867.

...έγεννε μέγας χειμών ώστε έπεσε χιών 8 σπιθαμαί και εκλήθησαν... και σχεδόν οι άνθρωποι εις τας οικίας των. και εάν ήθελε διαρκέση πολ-λάς ημέρας έπρεπε να χαθούν πολλοί άνθρωποι αλλά Θεού βοήθεια δεν ήδηκεσε πολλές ημέρας αλλά 3 μόνον ημέ-ρας».

1869 Ομοίως έσωθεν της επενδύ-σεως

«Αναγινώστας Ιωάννου χαρ. ...από σταυροσκιιδιον γράφω εις το παρόν βιβλίον της Χρι-στού Αγίας εκκλησίας του Αγ. Νικολάου ο οποίος ήμουν εις το ενταύθα χωρίον και σπου-δάσας την Αλληλοδιδασκικήν μέθοδον και είχαν συμμαθη-τάς 6 Αρ. (Αναγνώ)στας Γεωρ-γίου Σουλίου. Αναγν. Ιωάνν. Σακελλά(ριου)... Ευθυμ. Κί-τζου Χρήστος Παν. Θάνου. Παναγ... καγώ εμί ούτοι ει-σιν οι συμμαθη(ταί).

Τω αυξ' Δολών τη 5 10 βρίου (ημέρα) παρασ(κευή) ώ-ρα ωσει 9 εις σχολείον... παιπινός επι... Αναγιν(ώ-στας)».

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ο Εκπολιτιστικός μας σύλ-λογος προτίθει να διοργα-νώσει εκδρομή στη Βουλγα-ρία... επτά ημερών... στις αρχές του Αυγούστου.

Για περισσότερες πληροφο-ρίες οι ενδιαφερόμενοι να απευθύνονται στον κ. Δημή-τριο Πόση, τηλ. 32.564.

ΔΗΜ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Σάββατο 6 Αυγούστου θα γίνει η ε-τήσια Γενική Συνέλευση του Συλλόγου. Παρακαλούνται τα μέλη του Συλλόγου να παρευρεθούν στη Συνέλευση προκειμένου να εκλεγεί νέο Διοικητικό Συμβούλιο.

ΓΙΑ ΤΟ ΓΕΦΥΡΙ ΤΗΣ «ΝΟΝΟΥΛΩΣ»

Για τη διάσωση του γεφυριού της Νονού-λως ο σύλλογός μας έ-στειλε έγγραφο προς την 6η Εφορεία Νεωτέ-ρων Μνημείων στα Γι-άννενα με το οποίο ζη-τάει: α) Τη διάσωση του μοναδικού ύψος το-ξωτού γεφυριού της πε-ριοχής και β) Την ανα-στήλωση του ερειπωμέ-νου νεομύλου.

Εκτός του εγγράφου σύντομα θα επισκεφθού με την παραπάνω υπη-ρσία για να τα εκθε-σούμε και προφορικά.

ΡΙΞΑΝΕ
ΛΑΔΙ
ΣΤΟ
ΛΥΧΝΑΡΙ

- Τσατσάλη Ευτ. 1.000
- Ζωίδου Χρυσάνθη 1.500
- Τοπάλη Βασιλική 2.000
- Πασιωάννου - Πα-δοπούλου Μαίρη 1.000
- Ζιάγκων Σπυρ. 2.000
- Σιούλαν Χρήστον 1.000
- Χαίτην Ιωάν. 1.000
- Γιάννον Σπυρ. 500
- Ζαρμπαλάν Θ. 1.000
- Ζαρμπαλάν Δημ. 1.000
- Κολέφαν Σπ. ιερέαν 1.000
- Γκότζιον Θεόδ. 1.000

Κοινωνικά

ΘΑΝΑΤΟΙ

— Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα ο Πέτρος Χρ. Νάτοικας.

Η εφημερίδα μας εκφράζει τα θερμά συλλυπητήρια στους δικούς του.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

— Έγινε στο χωριό μη-μόσανο της Λευκοθέας Νά-ιστου.

ΔΩΡΕΑ

Η Αδελφότης ΔΟΛΙΩ-ΤΩΝ Αθηνών εδώρησε στο καφενείο του χωρι-ού μας είκοσι καινού-ριες καρέκλες.

Την αγορά και την παράδοση την έκαμε αυ-τοπροσώπως ο Αντιπρό-εδρος της Αδελφότητος Αθηνών κ. Σταύρος Ζω-γ'ίδης. Την δε μεταφορά από τα Γιάννενα στο χωριό ο κ. Ευάγγελος Δάκας με το φορτηγάκι του.

ΣΟΣ ΠΡΟΣ ΚΑΘΕ ΑΡΜΟΔΙΟ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠ' ΤΗΝ 1η ΣΕΛ. Κοινότητα, Αδελφότητες, Σύλ-λογοι κι ως χτυπήσουν πόρτες για τη σωτηρία τους.

Ας απευθυνθούν στις αρμό-διες υπηρεσίες της Νομαρχί-ας Ιωαννίνων και τα υπουρ-γεία Πολιτισμού και ΠΕΧΩΔΕ. Κάποιοι να ενδιαφερθούν για τη σωτηρία του.

Κάποιοι να διαθέσουν τε-χνικές γνώσεις τους με τη μελέτη της σωτηρίας του και κάποιοι άλλοι να διαθέσουν την απαιτούμενη δαπάνη για τον ίδιο σκοπό.

Κι όλοι εμείς οι Δολιώτες ας προσφέρουμε το σεβασμό μας προς τη φύση και τη μνη-μεία του τόπου μας, γιατί (ας μου επιτραπεί ο δανεισμός και χρήση λόγων άλλων). «Κα-μιά γενιά δεν έχει το δικαίω-μα να καταστρέψει την όμορ-φη φύση και τη μνημεία της στερώντας τα από τις επόμε-νες γενιές».

ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΓΟΥΝΗΣ